

Briuselis, 2025 m. lapkričio 24 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2023/0124 (COD)

12331/25
ADD 1

MI 605
ENT 149
ENV 786
CHIMIE 76
IND 321
CONSOM 159
SAN 530
CODEC 1183

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMO PROJEKTAS

Dalykas: Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija siekiant priimti EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTĄ dėl ploviklių ir paviršinio aktyvumo medžiagų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 648/2004 – Tarybos motyvų pareiškimo projektas

I. IVADAS

1. 2023 m. balandžio 28 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl ploviklių ir paviršinio aktyvumo medžiagų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1020 ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 648/2004¹.
2. Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 114 straipsniu.
3. 2023 m. birželio 14 d. Europos Parlamento Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos (ENVI) komitetas pranešė dėl pasiūlymo paskyrė Manuelą Ripą (Žaliųjų frakcija, DE). Europos Parlamento Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos (IMCO) komitetas nuomonę dėl pasiūlymo pateikė 2024 m. sausio 24 d. Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas nusprendė nuomonės neteikti. ENVI komitetas dėl savo galutinio pranešimo dėl pasiūlymo balsavo 2024 m. vasario 14 d., o 2024 m. vasario 27 d. plenariniame posėdyje jis buvo priimtas kaip Parlamento pozicija per pirmąjį svarstymą. Nuo naujo teisėkūros ciklo pradžios Europos Parlamento Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos (ENVI) komitetas pranešė dėl šio dokumento paskyrė Majdouline Sbai (Žaliųjų frakcija, FR).
4. 2023 m. liepos 12 d. nuomonę dėl pasiūlymo pateikė Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas².
5. Techninio derinimo darbo grupė (pavojingosios medžiagos ir cheminės medžiagos) pasiūlymą pradėjo nagrinėti 2023 m. gegužės 16 d., pirmininkaujant Švedijai. Nuo to laiko pirmininkaujant Ispanijai, Belgijai, Vengrijai ir Lenkijai įvyko dar 14 darbo grupės posėdžių.

¹ Dok. ST 8904/23 + ADD 1–7.

² Dok. ST 12179/23.

6. Belgijos pirmininkavimo laikotarpiu išnagrinėjus tekstą dalimis, 2024 m. birželio 14 d. Nuolatinų atstovų komitetas priėmė Tarybos įgaliojimus.
7. Tarpinstitucinės derybos prasidėjo pirmuoju trilogu, įvykusi 2025 m. sausio 28 d. pirmininkaujant Lenkijai. Antrasis ir trečiasis trilogai įvyko atitinkamai 2025 m. gegužės 6 d. ir 2025 m. birželio 10 d. 2025 m. birželio 10 d. įvykusiame paskiausiame trilogė abi teisėkūros institucijos pasiekė preliminarų susitarimą.
8. 2025 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ENVI komitetas balsavo už sutartą tekstą. Po to ENVI komiteto pirmininkas nusiuntė pirmininkaujančiai valstybei narei laišką, kuriame nurodė, kad jei Taryba priims poziciją per pirmąjį svarstymą laikydamasi sutarto bendro preliminaraus susitarimo, jis plenariniame posėdyje rekomenduos per antrąjį svarstymą Parlamente pritarti Tarybos pozicijai, su sąlyga, kad tekstą patikrins teisininkai lingvistai.

II. TIKSLAS

9. Bendras pasiūlymo tikslas – supaprastinti ir modernizuoti teisinę sistemą, kurią turi atitikti plovikliai, kad juos būtų galima pateikti Sąjungos rinkai ir joje laisvai platinti, sukurti teisinį pagrindą naujiems novatoriškiems produktams, pavyzdžiui, plovikliams, kurių sudėtyje yra mikroorganizmų, skatinti tvarią naują praktiką, pavyzdžiui, pildomųjų ploviklių pardavimą, taip pat nustatyti skaitmeninį ploviklių ir paviršinio aktyvumo medžiagų ženklimą ir skaitmeninį gaminio pasą.

III. PER PIRMAJĮ SVARSTYMĄ PRIIMTOS TARYBOS POZICIJOS ANALIZĖ

10. Tarybos per pirmąjį svarstymą priimta pozicija apima toliau išdėstytus pagrindinius elementus, dėl kurių susitarė abi teisėkūros institucijos.

11. Kalbant apie biologinio skaidumo reikalavimus, Komisija turėtų parengti biologinio skaidumo kriterijus, pirmiausia plovikliams kapsuliuoti naudojamoms vandenyje tirpioms polimerinės plėvelėms ir visų tokių plėvelių sudėtyje esantiems polimerams, o antrajame etape – kitoms organinėms medžiagoms, kurių koncentracija plovikliuose yra didelė, t. y. sudaro ne mažiau kaip 10 % gaminio, neįskaitant vandens. Kad būtų užtikrintas aukštas aplinkos apsaugos lygis, laikydamosi laipsniško ir progresyvaus požiūrio, Komisija taip pat turėtų įvertinti galimybę nustatyti biologinio skaidumo kriterijus organinėms medžiagoms, kurių koncentracija mažesnė nei 10 %, arba sumažinti šią ribą. Plėvelėms ir polimerams nustatyti tokie terminai: plovikliams kapsuliuoti naudojamoms plėvelėms – 3 metai (nuo naujojo Ploviklių reglamento įsigaliojimo dienos) deleguotiesiems aktams priimti ir 6 metai gaminių atitikčiai naujiesiems reikalavimams užtikrinti; kitoms organinėms sudedamosioms dalims – 5 metai deleguotiesiems aktams priimti ir 8 metai gaminių atitikčiai užtikrinti.
12. Fosfatų ir kitų fosforo junginių atveju reikalaujama, kad Komisija per dvejus metus įvertintų galimybes toliau sumažinti šių ploviklių sudedamųjų dalių ribines vertes ir išplėsti ploviklių, kuriems jos taikomos, grupę.
13. Be to, Komisijai pavesta per 7 metus, atliekant bendrą peržiūrą, įvertinti galimybę toliau apriboti fosforo kiekį arba nustatyti fosforo kiekio apribojimus kitų kategorijų plovikliams, kad būtų galima išnagrinėti galimybę laipsniškai atsisakyti fosforo, atsižvelgiant į poveikį aplinkai, alternatyvų prieinamumą ir pakeitimo socioekonominį poveikį. Jei tinkama, Komisija kartu su abiem analizėmis pateiks pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.
14. Draudžiama pateikti rinkai ploviklius ir paviršinio aktyvumo medžiagas, kurie buvo testuojami atliekant bandymus su gyvūnais, tačiau leidžiama naudoti turimus ankstesnius duomenis.

15. Kalbant apie sudedamųjų dalių duomenų lapo pateikimą, kad būtų užtikrintas aukštas žmonių sveikatos apsaugos lygis, atsižvelgiant į platų tokių gaminių prieinamumą ir didelę atsitiktinio apsinuodijimo riziką, įtrauktas reikalavimas, kad gamintojai ir, kai taikytina, importuotojas arba įgaliotasis atstovas, naudodamiesi esamais ECHA komunikacijos kanalais, pateiktų tokį sudedamųjų duomenų lapą prieš pateikdami gaminius rinkai.
16. Šio reglamento nuostatos dėl įgaliotųjų atstovų suderintos su naujosios teisės aktų sistemos požiūriu, kartu išplečiant už ES ribų įsisteigusių gamintojų įgaliotųjų atstovų pareigas užtikrinti, kad rinkos priežiūros institucijoms būtų prieinama visa informacija, kuri yra būtina norint patikrinti, ar ženklavimas atitinka reglamente nustatytus reikalavimus.
17. Nustatyta naujojo reglamento taikymo pradžios data – 42 mėnesiai nuo jo įsigaliojimo.

IV. IŠVADA

18. Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija visapusiškai atspindi kompromisą, pasiektą Europos Parlamento ir Tarybos derybose, padedant Komisijai.
19. Todėl Taryba mano, kad per pirmąjį svarstymą priimta jos pozicija subalansuotai atspindi derybų rezultatus ir kad priėmus Reglamentą dėl ploviklių ir paviršinio aktyvumo medžiagų bus sukurta šiuolaikinė ir supaprastinta teisinė sistema, kurią plovikliai turi atitikti, kad juos būtų galima laisvai pateikti Sąjungos rinkoje ir jie galėtų joje laisvai judėti.